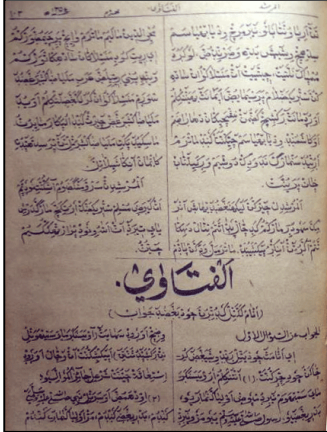

ഇസ്തിഗ്നാമ:യും ഇസ്തിഅന:യും (الفتاوى)

കെ. എം. മൗലവി(☞)
അൽമുർശിദ് 1354 (പേജ്: 103-109)

(1) എന്തെങ്കിലും ഒരു വ്യസനകരമായ സംഭവം നേരിടുമ്പോൾ ഔലിയാക്കന്മാരെയോ, ബദരീങ്ങളെയോ, റസൂൽ(ﷺ)യെയോ മറ്റോ നേരിട്ട് വിളിച്ച് അവരോട് സഹായത്തെ (ആ വ്യസനകരമായ സംഭവത്തിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെടുത്തുന്നതിന്) അപേക്ഷിക്കുന്നത്; എന്ന് വെച്ചാൽ അവരോട് استغاثة ചെയ്യുന്നത് ശരിയല്ല ജാഇസാകുമോ ഇല്ലയോ?

(2) ഇവ്വിധമുള്ള അവസരത്തിൽ നബി(ﷺ)യെക്കൊണ്ടും ബദരീങ്ങളെ കൊണ്ടും മറ്റ് ഔലിയാക്കന്മാരെക്കൊണ്ടും അല്ലാഹു(ﷻ)യോട് ഇട തേടുന്നത് (توسل ചെയ്യുന്നത്) എന്ന് വെച്ചാൽ അവരെ وسيلة-കളാക്കിക്കൊണ്ട് അല്ലാഹു(ﷻ)യോട് തന്നെ അപേക്ഷിക്കുന്നത് ശരിയല്ല ജാഇസാകുമോ ഇല്ലയോ?

الإستغاثة {ഇസ്തിഗ്നാമ}

ഇവ രണ്ടിൽ ഒന്നാമത്തെ മസ്അലയെ കുറിച്ച് ആദ്യമായി [ഉത്തരം]പറയാം.

اللَّهُمَّ هِدَايَةً إِلَى الصَّوَابِ وَتَوْفِيقًا إِلَى مَرْضَاتِكَ، آمِينَ

ഒരാൾ വ്യസനകരമായ ഒരു കാര്യത്തിൽ അകപ്പെടുമ്പോൾ അതിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെടുത്തുവാൻ അപേക്ഷിക്കുന്നത് രണ്ട് വിധത്തിലാവാം.

(1) സാധാരണയായി സൃഷ്ടികളുടെ കയ്യാൽ നടന്ന് വരാറുള്ള കാര്യങ്ങൾകൊണ്ട് സഹായിച്ച് രക്ഷപ്പെടുത്തുവാൻ - എന്ന് വെച്ചാൽ عاينായ (സാധാരണയായ) കാര്യകാരണ ബന്ധം അനുസരിച്ച് പടപ്പുകൾക്ക് കഴിവുള്ള വഴികളാൽ സഹായിച്ച് രക്ഷപ്പെടുത്തുവാൻ- അപേക്ഷിക്കുക. ഇവ്വിധത്തിൽ സൃഷ്ടികളോട് استغاثة ചെയ്യൽ ജാഇസാണെന്ന് എല്ലാവരും സമ്മതിക്കുന്ന വാസ്തവമാകുന്നു. ഇവ്വിധം استغاثةയാണ് സുറത്തുൽ ഖസസിൽ

﴿ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنْ شَيْعَانِهِ ۗ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ ۗ ﴾ القصص: ١٥

“അപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തോട് - മുസ(ﷺ)നോട് - തന്റെ ശത്രുക്കളിൽപ്പെട്ടവനോട് എതിർത്ത് രക്ഷപ്പെടുത്തുവാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കക്ഷിയിൽപ്പെട്ടവൻ അപേക്ഷിച്ചു”

എന്ന ആയത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത്. ഇങ്ങനെ സൃഷ്ടികളോട് അപേക്ഷിക്കുന്നത് - ഇവ്വിധം استغاثة ചെയ്യുന്നത് ശരിയല്ല ജാഇസല്ലെന്ന് ശരിയല്ല അറിയുന്ന ആരും പറയുകയില്ല.

¹ ഈ ചോദ്യത്തിന്റെ ഉത്തരം കെ എം മൗലവി(☞) ഇതിനു ശേഷം വന്ന ലക്കത്തിലാണ് നൽകിയിട്ടുള്ളത്.

❖ ഈ ലേഖനത്തിൽ [] നൽകിയത് salafivoice ആകുന്നു. കെ. എം. മൗലവി(☞) പറഞ്ഞ അറബി വാക്യത്തിന്റെ അർത്ഥം നൽകുവാനാണ് ഇത് ഉപയോഗിച്ചിട്ടുള്ളത്.

(2) ഇവ്വിധം കാര്യങ്ങൾക്ക് പുറമെയുള്ള വിഷയങ്ങളിൽ - പാപങ്ങൾ പോറുക, ചൊവ്വായ വഴിയലേക്ക് ചേർത്ത് തരിക (هداية ചെയ്ത് തരിക), മഴയെ ഇറക്കുക, ദീനങ്ങൾ ശിഹ ആക്കുക, ആപത്തുകളും ലാകളും [പ്രയാസങ്ങളും] തട്ടിക്കളയുക അവയെ നീക്കി രക്ഷപ്പെടുത്തുക, ശത്രുക്കളിൽ നിന്ന് രക്ഷിച്ച് സഹായിക്കുക, ആദിയായ അല്ലാഹു(ﷻ)ക്ക് മാത്രം ശക്തിയുള്ള അവന്റെ خزانة-കളിൽ (ഖജാനകളിൽ) മാത്രമുള്ള വിഷയങ്ങളിൽ ടെത്തിൽ [സാധാരണ] സൃഷ്ടികളുടെ കയ്യാൽ നടന്ന് വരാറില്ലാത്ത വഴികളാൽ എന്ന് വെച്ചാൽ بِيَعْنِيَّ (മറഞ്ഞ) മാർഗങ്ങളിൽ കൂടി സഹായിച്ച് രക്ഷപ്പെടുത്തുവാൻ അപേക്ഷിക്കുക. ഇവ്വിധം استغاثة അല്ലാഹു(ﷻ)യോടല്ലാതെ ചെയ്യുവാൻ പാടില്ല എന്നും എല്ലാവരും സമ്മതിക്കും. ان شاء الله

ഇവിടെ നമ്മുടെ ചോദ്യക്കാരുടെ ചോദ്യം ഒന്നാമത്തെ വകയെ കുറിച്ചല്ല എന്ന് സ്പഷ്ടമാകുന്നു. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ അല്ലാഹു(ﷻ)യുടെ ഔലിയാക്കളിൽ നിന്ന് മരിച്ച് പോയിട്ടുള്ളവരോ ബദറിലെ സഹാബികളോ മറ്റോ ടെത്തിൽ [സാധാരണയായി] നമ്മുടെ ഇന്നത്തെ കാര്യങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ട് പ്രവർത്തിക്കുക പതിവില്ലെന്ന് എല്ലാവരും സമ്മതിക്കുമല്ലോ. അതിനാൽ നമ്മുടെ സാഇലീങ്ങൾ [ചോദ്യക്കാർ] ഇവിടെ ചോദിക്കുന്നത് ടെയ്യായ سببകൾക്ക് [കാരണങ്ങൾക്ക്] അപ്പുറമുള്ള -എന്ന് വെച്ചാൽ അദ്ദുശ്യ (بِيَعْنِيَّ) ലോകത്തെ സംബന്ധിച്ചുള്ള - പ്രത്യേക കാര്യങ്ങളാൽ രക്ഷപ്പെടുത്തുവാനോ, സഹായിക്കുവാനോ അപേക്ഷിക്കുന്നതിനെ കുറിച്ചാണെന്ന് തീർച്ചതന്നെ. ഇങ്ങനെയുള്ള അപേക്ഷയുടെ ഒന്നിച്ച് أَقْضَىٰ غَايَةَ الْخُسْرَىٰ (ഏറ്റവും അങ്ങേയറ്റമായ താഴ്വ ക്ഷേമം) വരാതിരിക്കാൻ മാർഗമില്ല. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ തന്നെ കൊണ്ടോ തന്നെ പോലെയുള്ള സൃഷ്ടികളെകൊണ്ടോ സാധിക്കാത്തതും അവർക്കെല്ലാവർക്കും അജ്ഞാതമായിരിക്കുന്നതുമായ അവരുടെ പരിശ്രമങ്ങളാൽ കണ്ടപിടിക്കുവാനോ നിർവഹിക്കുവാനോ നിവർത്തിയില്ലാത്തതായ - മാർഗങ്ങളാൽ രക്ഷപ്പെടുത്തുവാനോ സഹായിക്കുവാനോ ആകുന്നുവല്ലോ ഈ അപേക്ഷകൻ ഇരക്കുന്നത് (അപേക്ഷിക്കുന്നത്). ഇങ്ങനെ തനിക്കും തന്നെ പോലെയുള്ള സൃഷ്ടികൾക്കും കഴിവില്ലാത്ത മാർഗങ്ങളാൽ ഒരു കാര്യം നിർവഹിച്ച് തരുവാൻ ഒരുവൻ ആരോട് അപേക്ഷിക്കുന്നുവോ അവരുടെ സന്നിധിയിൽ ഏറ്റവും അങ്ങേയറ്റമായ താഴ്വ ക്ഷേമം അത്യധികമായ വിധത്തിൽ അവരെ മഹത്വപ്പെടുത്തുകയും ഈ അപേക്ഷയിൽ അടങ്ങിയിട്ടുണ്ടെന്ന് മനഷ്യ ബുദ്ധിയുള്ളവരെല്ലാം സമ്മതിക്കും. അതിനാൽ നമ്മുടെ സാഇലീങ്ങൾ (ചോദ്യകർത്താക്കൾ) ഇവിടെ ചോദിക്കുന്നത് ഏറ്റവും അങ്ങേയറ്റമായ താഴ്വ ക്ഷേമം കൂടിയുള്ള അപേക്ഷയെ കുറിച്ചാണെന്ന് തീർച്ചപ്പെടു.

ഈ വിധത്തിൽ “ഒരു ആപത്തിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെടുത്തുവാൻ തേടൽ” എന്ന استغاثة “ഇങ്ങനെ ഒരു കാര്യത്തിൽ സഹായിക്കുവാൻ തേടൽ” എന്ന استعانة, എന്നീ രണ്ട് വിഷയങ്ങളും ശറഇൽ ഇബാദത്തിന്റെ വകപ്പുകളിൽ എണ്ണപ്പെടുന്ന عداൽ (പ്രാർത്ഥനയിൽ) ഉൾപ്പെട്ടതും അതിനാൽ ഇവ രണ്ടും അല്ലാഹു(ﷻ)യുടെ خاصആയ (പ്രത്യേകമായ) حق-കളിൽ (അവകാശങ്ങളിൽ) പെട്ടവയുമാണ്.

അപ്പോൾ ഇത് രണ്ടാമത്തെ വിധം استغاثةയും [ഇസ്തിഗാഥയും] استعانةയും [ഇസ്തിആനയും] ആകുന്നു. ഇവ്വിധം استعانةയെ ആകുന്നു സുറത്തുൽ ഫാതിഹയിലെ

﴿وَيَاكَ نَسْتَعِينُ﴾ الفاتحة: ൨

“നീനോട് മാത്രം ഞങ്ങൾ സഹായം തേടുന്നു” എന്ന തിരുവചനത്തിൽ ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നത്. ഇതേപോലെതന്നെ ഇവ്വിധം استغاثة (ഇസ്തിഗാഥ)യാകുന്നു സുറത്തുൽ അൻഫാലിലെ

﴿إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي مُمِدُّكُم بِآلِفٍ مِّنَ الْمَلَأَتِكِ مُرَدِفِينَ﴾ الأنفال: ൧

“നിങ്ങൾ (നബിയും സഹാബികളും) നിങ്ങളുടെ രക്ഷകർത്താവിനോട് രക്ഷയെ തേടുകയും തൽഫലമായി ഞാൻ നിങ്ങളെ തുടരെതുടരെ വരുന്നവരായ ആയിരം മലക്കുകളെക്കൊണ്ട് സഹായിക്കുന്നതാണെന്ന് അവൻ നിങ്ങൾക്ക് ഉത്തരം നൽകുകയും ചെയ്തിട്ടുള്ള സന്ദർഭം(ഓർക്കുക)”

എന്ന ആയത്തിൽ ഉദ്ദേശിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഇവിടെ ബദർ യുദ്ധത്തിൽ ശത്രുക്കളുടെ വമ്പിച്ച സൈന്യത്തിന്റെ ഭയങ്കരമായ ആക്രമണത്തിൽപ്പെട്ട് നശിച്ച് പോകുന്ന വ്യസനകരമായ ആപത്തിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെടുത്തുവാൻ നബി(ﷺ)യും അസ്ഹാബും(رضي الله عنهم) റബ്ബോട് തേടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനെയും റബ്ബ് അവർക്ക് ഉത്തരം ചെയ്തതിനെയും കുറിച്ചാകുന്നു ഓർമ്മപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത്. ഇങ്ങനെ തന്നെ

إِنَّهُ لَا يُسْتَعَاثُ بِئِي. وَإِنَّمَا يُسْتَعَاثُ بِاللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ

“എന്നോട് രക്ഷയെ തേടാവുന്നതല്ല, അല്ലാഹുവോട് മാത്രമാകുന്നു രക്ഷയെ തേടേണ്ടത്”²

എന്ന് നബി(ﷺ) അരുൾ ചെയ്തതായി ഉബാദത്ത്(رضي الله عنه)വിനെ തൊട്ട് രിവാധത്ത് (നിവേദനം) ചെയ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതും ഇവിധം കാര്യത്തിലാകുന്നു.

സുറത്ത് യൂനസിൽ അല്ലാഹു പറയുന്നു:

﴿ وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿١٦﴾ ﴾ يونس: ١٦

“അല്ലാഹുവിനോടല്ലതെ നിനക്ക് ഉപകാരം ചെയ്യാത്തതും നിന്നെ ദ്രോഹിക്കാത്തതും ആയിട്ടുള്ളതിനോട് (അതിനോട് മാത്രമായിട്ടാകട്ടെ, അല്ലാഹു(ﷻ)യോട് പങ്ക് ചേർത്തിരിക്കാണ്ടാകട്ടെ) നീ പ്രാർത്ഥിക്കരുത്. നീ അത് ചെയ്താൽ അപ്പോൾ നിശ്ചയമായും നീ അക്രമികളിൽപ്പെട്ടവനാകുന്നു.”

(അതായത് നീ അല്ലാഹുവിനോടല്ലാതെ പ്രാർത്ഥിക്കരുത് എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ അല്ലാഹു അല്ലാതെ മറ്റാരോടും നീ തേടിയാൽ അവരൊന്നും ഒരു ഉപകാരം ചെയ്യുവാനോ, തേടിയില്ലെങ്കിൽ ഒരു ദ്രോഹം ചെയ്യുവാനോ കഴിയുന്നവരല്ല. അവനല്ലാത്തവരോട് ഉപകാരത്തെയോ സങ്കട പരിഹാരത്തെയോ തേടിയാൽ നിശ്ചയമായും നീ അക്രമികളിൽപ്പെട്ടവനാകുന്നു).

ഇവിധം عَادَ [ദുആ] - ആരാധനയുടെ വകുപ്പുകളിൽ എണ്ണപ്പെടുന്ന പ്രാർത്ഥന - അല്ലാഹു(ﷻ) യോടല്ലാതെ മറ്റാരോടും ദുആ ഇരക്കുവാൻ പാടില്ലെന്ന് ഇങ്ങനെയുള്ള അസംഖ്യം ആയത്തുകളാൽ ശക്തിയായും ബലപ്പെടുത്തിയും അല്ലാഹു(ﷻ) വിരോധിച്ചിരിക്കുന്നു.

وَعَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ، قَالَ: كُنْتُ خَلْفَ النَّبِيِّ ﷺ يَوْمًا فَقَالَ: يَا غُلَامُ، احْفَظِ اللَّهَ يَحْفَظْكَ

ഇബ്നു അബ്ബാസ്(رضي الله عنه) പറയുകയാണ്: ഞാൻ ഒരു ദിവസം നബി(ﷺ)യുടെ പിന്നിലായിരുന്നു. അപ്പോൾ നബി(ﷺ) ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു: “ഹേ കുട്ടീ, നീ അല്ലാഹുവിനെ കാക്കുക. അവൻ നിന്നെ കാക്കും.”

(അതായത് നീ അല്ലാഹുവിന്റെ ആജ്ഞകളെയും വിരോധങ്ങളെയും കാത്ത് അവന്ന് വഴിപ്പെട്ട് നടക്കുക. എന്നാൽ അവൻ നിന്നെ ഇരുലോകത്തും കാത്തുരക്ഷിക്കും.)

احْفَظِ اللَّهَ يَحْفَظْكَ

“നീ അല്ലാഹുവിനെ കാക്കുക, നിന്റെ മുന്നിൽ തന്നെ നീ അവനെ എത്തിക്കും.”

(അതായത് നീ അവന്റെ കൽപനകളെയും വിരോധങ്ങളെയും അറിഞ്ഞ് അവന്ന് വഴിപ്പെട്ട് നടന്നുവെങ്കിൽ നിനക്ക് അറിവില്ലാത്ത കാര്യങ്ങളെ അറിയിച്ചും നല്ല നടപ്പിൽ സ്ഥിരമായി നിൽക്കുവാൻ നിനക്ക് തൗഫീക് ചെയ്ത് നിന്നെ സഹായിച്ചും നിന്റെ ദുആക്ക് ഉത്തരം ചെയ്തും കൊണ്ട് അവൻ തന്നെ നിനക്ക് മാർഗദർശകനായി നിന്ന്, നീ യാതൊരു ദോഷത്തിലും പെട്ട് പോകാതിരിക്കുവാൻ തക്കവണ്ണം നിന്നെ കാത്ത് രക്ഷിക്കും. അഥവാ, വല്ല ദോഷത്തിലും പെട്ടുപോയാൽ ഉടനെ തൗബ ചെയ്യുവാൻ അവൻ നിനക്ക് തൗഫീക് നൽകും).

² ശൈഖ് അബ്ദുൽ അസീസ് ഇബ്നു ബാസ്(رضي الله عنه) ഈ ഹദീസിനെ കുറിച്ച് وفي إسناده بعض الضعف എന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ شرح كتاب التوحيد എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ(പേജ്: 117) പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു.

إِذَا سَأَلْتَ فَسَأَلَ اللَّهُ، وَإِذَا اسْتَعَنْتَ فَاسْتَعَانَ بِاللَّهِ

“നീ അപേക്ഷിക്കുകയാണെങ്കിൽ അല്ലാഹുവിനോട് അപേക്ഷിക്കുക. നീ സഹായത്തെ തേടുകയാണെങ്കിൽ അല്ലാഹുവിനോട് സഹായത്തെ തേടുക.”^{3 4}

ഈ ഹദീസിന്റെ ശ്രവണത്തിൽ ഇമാം നവവി(رحمه الله) പറയുന്നത് നോക്കുക:

وقوله (ﷺ): (إِذَا سَأَلْتَ فَسَأَلَ اللَّهُ) إشارة إلى أن العبد لا ينبغي له أن يعلق سره بغير الله بل يتوكل عليه في سائر أموره ، ثم إن كانت الحاجة التي يسألها لم تجر العادة مجرياتها على أيدي خلقه كطلب الهداية والعلم والفهم في القرآن والسنة وشفاء المرض وحصول العافية من بلاء الدنيا وعذاب الآخرة، سأل ربه ذلك، وإن كانت الحاجة التي يسألها جرت العادة أن الله سبحانه وتعالى يجريها على أيدي خلقه، كالحاجات المتعلقة بأصحاب الحرف والصنائع وولاية الأمور، سأل الله تعالى أن يعطف عليه قلوبهم...

“ഈ ഹദീസിലെ ‘ إِذَا سَأَلْتَ فَسَأَلَ اللَّهُ ’ എന്ന വചനം കൊണ്ട് റസൂൽ(ﷺ) അറിയിക്കുന്നത് എന്തെന്നുവെച്ചാൽ നമ്മുടെ ഏതൊരു ആവശ്യം സാധിപ്പിച്ചു തരുവാനാകട്ടെ നാം ചെയ്യുന്ന ഏതെങ്കിലും ഒരു സൽകർമ്മത്തിൽ നമ്മെ സഹായിക്കുവാനാകട്ടെ, നമ്മുടെ ഹൃദയത്തിൽ നിന്നുണ്ടാകുന്ന എല്ലാ തേട്ടവും പ്രാർത്ഥനയും അല്ലാഹുവിനോട് മാത്രമേ പാടുള്ളൂ. നമ്മുടെ എല്ലാ കാര്യത്തിലും നാം അവനെ തന്നെ ആശ്രയിക്കണം. എന്നാൽ നാം തേടുന്ന കാര്യം സാധാരണയായി സൃഷ്ടികളുടെ കയ്യാൽ നടക്കാനുള്ളതല്ലെങ്കിൽ ആ കാര്യം حاصل ആക്കിത്തരുവാൻ [സാധിപ്പിച്ചുത്തരുവാൻ] നാം അല്ലാഹുവിനോട് തന്നെ പ്രാർത്ഥിക്കണം. ഉദാഹരണം: هداية (നേർവഴിയിൽ ചേർത്ത് തരിക) കുർആനിലും നബി(ﷺ)യുടെ സുന്നത്തിലും യഥാർത്ഥ ജ്ഞാനവും ബോധവും പ്രദാനം ചെയ്യുക, രോഗം ശിഫയാക്കുക, ദുർന്യാവിലെ ആപത്തുകളിൽ നിന്നും ആവിരത്തിലെ അദാബുകളിൽ നിന്നും രക്ഷപ്പെടുത്തുക, ഈ വിധം കാര്യങ്ങളെല്ലാം അല്ലാഹു(ﷻ)യോട് ഓരോരുത്തരും തേടണം. തൊഴിൽക്കാർ, അധികാരസ്ഥന്മാർ എന്നിവർ മുഖേന ട്രെയിനിംഗിൽ (സാധാരണയിൽ) നടന്നുവരാനുള്ള കാര്യങ്ങളെപ്പോലെയുള്ളതിലോ, ആ സൃഷ്ടികളുടെ ഹൃദയങ്ങളെ കരുണയുള്ളതാക്കി അവർ മുഖേന ആ കാര്യം സാധിപ്പിച്ചുതരുവാനും അല്ലാഹുവിനോട് പ്രാർത്ഥിക്കണം.”

അതായത് ഏത് വലിയ കാര്യത്തിനാകട്ടെ, ചെറിയ കാര്യങ്ങൾക്കാകട്ടെ നാം അല്ലാഹുവിന്റെ അടുക്കൽ ശരണം പ്രാപിച്ച് അവനോട് പ്രാർത്ഥിക്കുകയല്ലാതെ മറ്റാരോടും പ്രാർത്ഥിക്കുവാൻ പാടില്ല. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ ട്രെയിനിയ (സാധാരണയായ) പരിശ്രമങ്ങളാൽ സാധിക്കാവുന്ന കാര്യങ്ങൾക്ക് തന്നെ നാം അറിയാത്തതായി ചില ചിലയായ (അദൃശ്യ)കാര്യങ്ങളും തടസ്സങ്ങളുമുണ്ടാകും. ആ കാരണങ്ങളെ ഉണ്ടാക്കിത്തരുവാനും തടസ്സങ്ങളെ നീക്കുവാനും അല്ലാഹുവിനോട് തേടണം. ബാഹ്യമായി നമുക്ക് ചെയ്യുവാൻ കഴിയുന്ന ഒരു പ്രവർത്തിക്കു തന്നെ ചിലപ്പോൾ നാം അറിയാത്ത ചില തടസ്സങ്ങളാൽ നാം അശക്തരായിപ്പോകും. അതിനാൽ അതിനു ശക്തി നൽകുവാൻ അല്ലാഹുവിനോട് തേടണം. അതുകൊണ്ടാണ് നബി(ﷺ) മറ്റൊരു ഹദീസിൽ ഇങ്ങനെ അരുൾ ചെയ്തിരുന്നതു്:

«لَيْسَ أَلْأَحَدُكُمْ رَبُّهُ حَاجَتُهُ كُلُّهَا ، حَتَّى يَسْأَلَهُ شَيْءٌ نَعْلَمُهُ إِذَا انْقَطَعَ» اي يطلب منه جميع ما يحتاج اليه وان قل⁵

“നിങ്ങളിൽ ഓരോരുത്തനും തന്റെ ആവശ്യമെല്ലാം അവന്റെ റബ്ബോട്-അല്ലാഹുവിനോട്- അപേക്ഷിച്ചുകൊള്ളട്ടെ.

³ ഇതിനെ തുടർന്ന് കെ എം മൗലവി(رحمه الله) ഇപ്രകാരം കുടി രേഖപ്പെടുത്തുന്നുണ്ട്.

رواه الترمذي وقال حسن صحيح، بلوغ المرام لابن حجر والأربعين للنووي

⁴ ശൈഖ് അൽബാനി(رحمه الله) ഈ ഹദീസ് صحيح എന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഖർ-അൽ-മുബ്തദ്ദിൽ (2516) പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു.

⁵ ഇതിനെ തുടർന്ന് കെ എം മൗലവി(رحمه الله) ഇപ്രകാരം കുടി രേഖപ്പെടുത്തുന്നുണ്ട്.

(ت) الترمذي (حب) ابن حبان (عن انس)، قال الشيخ حديث صحيح، جامع شرحه جزء ثالث ص 214

ഏതുവരെ എന്നുവെച്ചാൽ അവന്റെ ചെരിപ്പിന്റെ വാർ അറ്റുപോയാൽ അതും കൂടി അവനോട് തന്നെ ചൊരിച്ചുകൊള്ളട്ടെ”⁶.

ഇനിയും ശൈഖ് ഇബ്നു ഹജറൂൽ ഹൈതമി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ‘الإعلام بقواطع الإسلام’ എന്ന കിതാബിൽ ഹമ്പലി മദ്ഹബിലെ ‘كتاب الفروع’ നിന്ന് نقل ചെയ്ത് [എടുത്തുദ്ധരിച്ച്] സമ്മതിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു ഇബ്ബാറത്ത് കാണുക:

ومن ذلك ان يجعل بينه وبين الله تعالى وسائط يتوكل عليهم ويدعوهم ويسألهم . قالوا اجماعا

“മൂർത്തദായിപ്പോകുവാനുള്ള കാരണങ്ങളിൽ പെട്ടതാകുന്നു മനുഷ്യൻ - عِبْد - അവന്റെയും അല്ലാഹുവിന്റെയും ഇടക്ക് മധ്യസ്ഥന്മാരെ ആക്കി അവരെ ആശ്രയിക്കുകയും അവരോട് പ്രാർഥിക്കുകയും അവരോട് അപേക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത്. ഫുകുഹാക്കൾ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു: ഈ കാരണത്താൽ മൂർത്തദായിപ്പോകുമെന്നുള്ളത് ഇജ്മാഅ് ആകുന്നു.”

ഇത് വരെയുള്ളതിന്റെ സംക്ഷേപം

1. ദയ്യായ(സാധാരണയായ) عِبْدകൾ[കാരണങ്ങൾ]ക്കപ്പുറമുള്ള മാർഗങ്ങളാൽ (بِغَيْرِ عَيْبٍ) വഴികളാൽ) രക്ഷപ്പെടുത്തുവാൻ അപേക്ഷിക്കുകയെന്ന استغاثة, സഹായിക്കുവാൻ അപേക്ഷിക്കുക എന്ന استعانة എന്നിവ രണ്ടും ഏറ്റവും അങ്ങേയറ്റമായ താഴ്മയോട് കൂടിയുള്ള അപേക്ഷ എന്ന ദുആയിൽ ഉൾപെട്ടവയാകുന്നു.
2. ഇവ്വിയം ദുആ ഇബ്ബാദത്തിന്റെ വകപ്പുകളിൽ പെട്ടതാണ്.
3. അതിനാൽ ഇവ്വിയം ദുആയും അതിൽ ഉൾപെട്ടിരിക്കുന്നു. استغاثةയും استعانةയും അല്ലാഹു(ﷻ)യോട് മാത്രമേ ചെയ്യുവാൻ പാടുള്ളൂ.
4. ഇവ്വിയം ദുആ അല്ലാഹുവോടല്ലാതെ മറ്റാരോടും ചെയ്യുവാൻ പാടില്ലെന്ന ഹുക്മ് കൂർആൻ കൊണ്ടും ഹദീസ് കൊണ്ടും ഇജ്മാഅ് കൊണ്ടും പൂർണ്ണമായി വെളിപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതാകുന്നു.
5. ഈ ശറഇയ്യായ ഹുക്മിന് വിരോധമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നതുകൊണ്ട് മൂർത്തദായിപ്പോകുമെന്ന് ഇജ്മാഅ് ഉണ്ട്.
6. സാഇലീങ്ങൾ[ചോദ്യകർത്താക്കൾ] ചോദിച്ചപോലെ വ്യസനകരമായ സംഭവം നേരിടുമ്പോൾ അതിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെടുത്തി സഹായിക്കുവാൻ, بِغَيْرِ عَيْبٍ) മാർഗങ്ങളാൽ രക്ഷപ്പെടുത്തുവാൻ സൃഷ്ടികളിൽ ആരോടും അപേക്ഷിക്കുവാൻ പാടില്ല. അങ്ങനെ അപേക്ഷിക്കുന്നത് ശറഇൽ ജാഇസല്ല. അങ്ങനെയുള്ള അപേക്ഷ സൃഷ്ടികളിൽ ആരോടേകിലും ചെയ്യുന്നതുകൊണ്ട് മൂർത്തദായിപ്പോകുമെന്ന് ഭയപ്പെടണം.

അല്ലാഹു(ﷻ) നമ്മെ എല്ലാവരെയും, എല്ലാ മുസ്ലിം സഹോദരന്മാരെയും കാത്തു രക്ഷിക്കട്ടെ.

وقفنا الله وإياكم لما يحبه ويرضاه، آمين ○

⁶ ശൈഖ് അൽബാനി(رحمته) ഈ ഹദീസ് ضعيف എന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ سلسلة الأحاديث الضعيفة والموضوعة وأثرها السيئ في الأمة في الأمانة السيئ في الأمة എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ(1362) പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു.